

Verksamhetsberättelse 2024

Studiefrämjandet Norrbotten

Innehållsförteckning

1. Förord	3
2. Verksamhetsberättelsen sammanfattad	4
3. Resultat och väsentliga händelser.....	5
4. Möjligheter och utmaningar.....	6
5. Övergripande prioriteringar.....	7
6. Verksamhetsmål.....	8-11
6.1 Huvudsakliga verksamhetsmål.....	8-10
6.2 Kvalitetsmål.....	11
7. Organisatoriska mål.....	12
8. Ekonomiska mål och budget.....	13
9. Organisationsbeskrivning.....	14-15
9.1 Personal.....	14
9.2 Kontor.....	14
9.3 Medlemsorganisationer.....	15

1. Förord

Hösten 2023 fattade regeringen beslut om minskade statsanslag till studieförbundens med 250 miljoner kronor för år 2024 och aviserade ytterligare minskningar fram till 2026, som sammanlagt blir 500 miljoner kronor i nedskärningar. I praktiken innebär det en minskning av folkbildningsverksamheten i Sverige med en tredjedel. Mot denna bakgrund har Studiefrämjandet beslutat om stora organisationsförändringar från 2025 och det gångna året har därför präglats av arbetet med omorganisationen. För avdelning Norrbotten innebär det att vi upphör vid årsskiftet, när den nya avdelningen Studiefrämjandet Norr tar vid. 2024 års verksamhetsberättelse blir avdelning Norrbottens sista. Styrelse och verksamhetschef vill därför framföra ett särskilt varmt tack till alla våra medlemsorganisationers styrelser och medlemmar i lokalföreningar, kretsar och klubbar i Norrbotten samt till vår valberedning och förtroendevalda revisor.

Studiefrämjandet Norrbotten 2024-12-19

Tommy Sjölund, ordförande
Kerstin Nordqvist, vice ordförande
Linnea Lundberg, ledamot
Anna Häggström, ledamot
Henrik Pernsteiner, ledamot
Krister Iseby, ledamot

Nina Wennberg, verksamhetschef

2. Verksamhetsberättelsen sammanfattad

Året har präglats av den omorganisation som inkluderar hela Studiefrämjandets förbund. På avdelningsårsmötet beslutades att föreslå till förbundsstyrelsen att upplösa avdelningen för att Studiefrämjandet ska bilda en gemensam juridisk enhet från och med 1 januari 2025. Efter en extra förbundsstämma den 13 juni står det nu klart att detta kommer ske. Detta tillsammans med ett omfattande sparbeting på grund av minskade statsanslag har lett till en omorganisering och uppsägning av personal vilket tagit stort fokus under hösten.

Studiefrämjandet Norrbotten har kämpat för att synliggöra och stärka vår/folkbildningens roll i samhällsutvecklingen. Målet har varit att tillsammans med övriga civilsamhället samt kommunala och regionala aktörer skapa långsiktigt hållbara samarbeten för att gemensamt möta de stora samhällsutmaningar som vi står inför.

Vi har jobbat för en hållbar samhällsomställning i länet, med särskilt fokus på social och ekologisk hållbarhet. Ingen tillväxt utan inkludering, Norrbotten ska vara ett län för alla. Genom att skapa mötesplatser och erbjuda aktiviteter för alla åldrar och människor med olika bakgrund och förutsättningar har vi bidragit till att motverka ofrivillig ensamhet och stillasittande och möjliggjort ökad delaktighet i samhällslivet.

Omorganisationen har stundvis varit tidskrävande, varför avdelning Norrbotten inte i den omfattning som vi önskade har kunnat utveckla verksamheten, i enlighet med uppsatta mål i 2024 års verksamhetsplan. Antalet studietimmar i studiecirkelverksamheten har minskat och vi har inte lyckats att öka intäkterna i våra egna verksamhetslokaler.

Ett viktigt utvecklingsområde 2024 har varit att via våra mötesplatser, särskilt Kubben på Hertsön, nå fler deltagare inom de prioriterade grupperna utrikes födda, kortutbildade och individer med funktionsnedsättning samt gruppen 65+ som ökar i hela landet och särskilt i Norrbotten. Vår målsättning har varit att kunna erbjuda verksamhet i hela länet och nå nya deltagare, med utgångspunkt i våra profilområden djur, natur, miljö och kultur. Vi har genomfört verksamhet i 10 av länets 14 kommuner och trots minskad verksamhetsvolym har vi lyckats att nå nya unika deltagare.

3. Resultat och väsentliga händelser

Studiefrämjandets stora omorganisering har tagit stort fokus under hösten och präglat verksamheten på olika nivåer. Jämfört med 2023 har studiecirkelverksamheten minskat och det gäller både på verksamhetsområdet djur och natur samt musik och övrig kultur. Annan folkbildningsverksamhet har ögat något medan antalet Kulturarrangemangen ligger i stort sett på samma nivå som 2023.

Svenska Brukshundklubben står för den absoluta merparten av vår verksamhet med medlemsorganisationerna. Vårt största ämnesområde är Hund med ca 35 procent av all verksamhet, följt av Musik med ca 30 procent. Ämnesområdena övriga djur, natur, miljö, friluftsliv, samhälle och kultur står för resterande 35 procent av avdelningens totala verksamhet.

En positiv utveckling är de ökade antalet större publika samverkansarrangemang tillsammans med Naturskyddsföreningen, på området miljö och klimat, såsom en politikerdebatt i Boden inför EU-valet, en Omställningsfestival med solenergi som tema på Ebeneser i Luleå samt anordnandet av A Sustainable Tomorrow – Nordens största digiloga hållbarhetsevent och en länsövergripande Vattenträff i samverkan med Länsstyrelsen, båda på Kubben.

I nedanstående tabell redovisas folkbildningsverksamhetens omfattning jämfört med föregående år, mätt i antal studietimmar och unika deltagare, uppgifterna är hämtade från SCB.

[Lägg in statistiken från SCB jämfört med föregående år.]

4. Möjligheter och utmaningar

Studiefrämjandet Norrbotten har kämpat för att synliggöra och stärka vår/folkbildningens roll i samhällsutvecklingen. Målet har varit att tillsammans med övriga civilsamhället samt kommunala och regionala aktörer skapa långsiktigt hållbara samarbeten för att gemensamt möta de stora samhällsutmaningar som vi står inför.

Vi har jobbat för en hållbar samhällsomställning i länet, med särskilt fokus på social och ekologisk hållbarhet. Ingen tillväxt utan inkludering, Norrbotten ska vara ett län för alla. Genom att skapa mötesplatser och erbjuda aktiviteter för alla åldrar och människor med olika bakgrund och förutsättningar har vi bidragit till att motverka ofrivillig ensamhet och stillasittande och möjliggjort ökad delaktighet i samhällslivet.

Norrbotten befinner sig i händelsernas centrum genom de stora industriinvesteringar som genomförs i grön och klimatsmart produktion. Det är investeringar som ska skapa jobb, välfärd och samtidigt begränsa vår klimatpåverkan. Samtidigt finns ett antal utmaningar. Det är inte bara industrin som behöver investera för att möjliggöra denna omställning utan hela samhället behöver bidra. Samhällsomvandlingen i Norrbotten kommer att kräva tiotusentals nya invånare. För att klara den stora industri- och samhällsomvandlingen krävs omfattande samhällsinvesteringar i infrastruktur, bostäder, utbildning, kultur och samhällsservice. Vi inom civilsamhället kommer att spela en viktig roll för att möta dessa samhällsutmaningar.

5. Övergripande prioriteringar

Genom våra mötesplatser Kubben, Kulturkollektivet och Hundhallen har vi strävat efter att erbjuda verksamheter som är välkomnande, anpassade och trygga för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Genom att skapa olika typer av mötesplatser där en mångfald av människor kan träffas, vill vi bidra till att motverka sociala samhällsutmaningar som ökade ekonomiska klyftor, social utsatthet och ett hårdnande åsiktsklimat. Tillgången till mötesplatser bidrar också till att motverka ofrivillig ensamhet, ett problem som är särskilt märkbart bland äldre.

Prioritering	Förväntad långsiktig effekt
Skapa sociala mötesplatser.	Stärkt demokrati, ökad bildningsnivå, ökad folkhälsa genom social och inkluderande gemenskap. Minskad ofrivillig ensamhet.
Lyfta hållbarhets-/omställningsfrågor genom våra profilområden.	Stärkt hållbarhetsarbete i länet. Ökat engagemang i samhällsutvecklingen och grön omställning. Fler människor kan påverka sin livssituation
Erbjuda lokaler och scener för kulturell verksamhet.	Breddat intresse för och ökad delaktighet i kulturlivet. Ökad folkhälsa genom aktiv fritid och attraktiv livsmiljö.

Ett viktigt utvecklingsområde 2024 har varit att nå fler deltagare inom de prioriterade grupperna utrikes födda, kortutbildade och individer med funktionsnedsättning, men även gruppen 65+, som ökar i Sverige och särskilt i Norrbotten. I dag når vi alltför få av dessa grupper inom våra profilområden och med vår ordinarie folkbildningsverksamhet. Vi tror att ökad samverkan med kommuner, organisationer som Rädda Barnen m fl och etablering av verksamhet i områden med socioekonomiska utmaningar är en väg att kunna nå fler deltagare inom prioriterade grupper.

6. Verksamhetsmål

Vår tids största utmaningar summeras i Agenda 2030 – de globala mål som FN:s medlemsländer har satt upp för att nå ett hållbart samhälle. Visionen för Agenda 2030 och de 17 globala målen är bland annat att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa, och att lösa klimatkrisen. Studiefrämjandet står bakom målen i Agenda 2030. Mänskliga rättigheter och alla människors lika värde och möjligheter att delta i och påverka samhället är grundläggande i Studiefrämjandets verksamhet med social hållbarhet. Vi lägger särskild vikt på mångfald, jämlikhet och jämställdhet i vårt arbete. Studiefrämjandet vill minska bildningsklyftorna i samhället och se till att alla, oavsett socioekonomisk bakgrund, har tillgång till lärande och kultur. Klimat- och miljöförändringarna hotar mänskligheten. Kunskap och medvetenhet om naturens ekosystem, biologisk mångfald och klimatförändringarna är därför centralt i vårt bildningsarbete för ekologisk hållbarhet.

Verksamhetsmålen beskriver våra mål i kärnverksamheten, det vill säga folkbildningsverksamheten.

6.1 Huvudsakliga verksamhetsmål

Studiefrämjandet utvecklar demokratin

Studiefrämjandet stöttar och utvecklar Sveriges demokrati. Vi utvecklar det demokratiska samtalet och hos oss pågår alltid bildning, lärande och kultur som ger våra deltagare nya insikter. Våra deltagare vet att Studiefrämjandet är en plats för stärkt demokrati. (Önskat läge i Strategi 2131)

Verksamhetsmål: Demokrati och hållbarhet

Utvecklingsmål:

Målsättning	Utfall
Vi skapar mötesplatser för bildning och demokratiska samtal i hela länet.	Genom våra mötesplatser; Hundhallen, Kubben och Kulturkollektivet har anordnat publika arrangemang och nått en bredare grupp av människor.

Bibehållandemål:

Målsättning	Utfall
Avdelningen fortsätter att erbjuda egna verksamhetslokaler för folkbildningsverksamhet inom djur/natur/miljö och kultur.	Hundhallen, Kulturkollektivet och Kubben har fungerat som mötesplatser där människor träffas och utvecklas/växer tillsammans för ökat demokratiska inflytande i samhället.

Studiefrämjandet har lärandet i fokus

Studiefrämjandet är en ledande aktör för lärande på folkbildningspedagogikens grund. Hos oss står varje deltagares bildningsresa i centrum. Studiefrämjandet kännetecknas av våra främsta ambassadörer – våra kompetenta och engagerade cirkelledare. (Önskat läge i Strategi 2131)

Verksamhetsmål: Ledar- och föreningsutbildning

Utvecklingsmål:

Målsättning	Utfall
Cirkelledare erbjuds möjlighet att delta fysiskt i ledarutbildning steg 1 på flera platser i länet.	Vi har inte erbjudit fysiska ledarutbildningar i länet, som en följd av omorganisationen.
Vi erbjuder årligen flera tillfällen för utbildning i styrelsekunskap och föreningsutveckling till våra medlemsorganisationer.	Vi har inte erbjudit styrelseutbildningar och föreningsutveckling till våra MO, som en följd av omorganisationen.

Bibehållandemål:

Målsättning	Utfall
Avdelningen fortsätter att erbjuda ledarutbildning steg 1 i fysisk form.	Avdelningen har inte erbjudit ledarutbildning steg 1, som en följd av omorganisationen.

Studiefrämjandet stärker föreningslivets roll i samhället

Studiefrämjandet är en självklar samarbetspartner för föreningslivet. Vårt pedagogiska arbete är ett bärande inslag i våra medlemsorganisationers och många andra föreningars verksamheter. Vi fångar upp och stöttar nya sociala rörelser, nätverk och andra former av engagemang. (Önskat läge i Strategi 2131)

Verksamhetsmål: Föreningsliv

Utvecklingsmål:

Målsättning	Utfall
Skapa långsiktigt hållbara samarbeten tillsammans med andra civilsamhällesaktörer samt kommunala och regionala aktörer.	Vi har byggt på vår samverkan med Lulebo och Kultur- och fritidsförvaltningen, inom projektet på Hertsön, i syfte att gemensamt möta de samhällsutmaningar vi ser på Hertsön.

Synliggöra och stärka vår/folkbildningens roll i den regionala samhällsutvecklingen.	Genom etableringen av en mötesplats på Hertsön har vi möjliggjort för fler att aktivt delta i samhällets utveckling, bl a med hjälp av föreningslivet.
--	--

Bibehållandemål:

Målsättning	Utfall
Fortsätta att i samverkan med våra medlemsorganisationer bidra till deras föreningsutveckling.	Bidragit till våra medlemsorganisationers föreningsutveckling och demokratiska processer, genom att erbjuda lokaler för möten och studieverkssmhet.

Studiefrämjandet står för hållbarhet

Studiefrämjandet är en självklar aktör i Sveriges omställning till ett hållbart samhälle. Som partipolitiskt, fackligt och religiöst obunden bildningsplattform bidrar vi med kraft för att Sverige ska nå målen i Agenda 2030. (Önskat läge i Strategi 2131)

Verksamhetsmål: Ekologisk och social hållbarhet

Utvecklingsmål:

Målsättning	Utfall
Att skapa samverkan med våra medlems- och samarbetsorganisationer, kommunala och regionala aktörer, för att sprida kunskap, stärka omställningsförmågan och lokal hållbarhet.	Vi har samverkat med Naturskyddsföreningen och enskilda för att skapa hållberhetsarrangemang inom miljö, klimat och omställning.

Bibehållandemål:

Målsättning	Utfall
Fortsätta att arrangera folkbildande aktiviteter om naturens ekosystem, biologisk mångfald och klimatförändringarna.	Vi har arrangerat folkbildande aktiviteter och bidragit till ökad kunskap hos fler människor, om miljö- och klimatfrågor, för omställning till ett hållbart samhälle.

6.2 Kvalitetsmål

Målsättningarna har tagit sin utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten har genomförts i enlighet med bidragsvillkoren och såväl chef, som medarbetare och förtroendevalda har tagit ansvar för att kvalitén i verksamheten ska vara god.

Målsättning	Utfall
Utbilda alla medarbetare och förtroendevalda i bidragsvillkoren.	Verksamheten har genomförts i enlighet med uppdaterade bidragsvillkor och förtroendevalda har tagit välinformerade beslut om verksamheten.
Alla arransvariga ska göra minst ett fysiskt besök under året hos samverkansföreningar/grupper.	Ett tydligt anordnarskap och god insyn i folkbildningsverksamheten.

7. Organisatoriska mål

Relationen med våra cirkelledare, deltagare och medlemsorganisationer har byggt på en god dialog och vilja att tillsammans hjälpas åt att lösa svårigheter och konflikter.

Ledarskap och medarbetarskap

Målsättning	Utfall
Medarbetare som upplever att de är en del av ett team och som har en chef med rätt förutsättningar att leda teamet.	Trivseln har varit god bland medarbetare och chef. , om än

Arbetsmiljö

Målsättning	Utfall
Alla medarbetare ska i PULS-enkäten uppges att de trivs på sin arbetsplats och att balansen mellan fritid och arbete är god.	På grund av omorganisationen genomfördes inte PULS-enkäten i sin hela omfattning under 2024. Omorganisationen, där avdelning Norrbotten upphör, har stundtals medfört hög arbetsbelastning och viss oro.

Kommunikation

Målsättning	Utfall
Öka vår externa kommunikation via Facebook och annan annonsering.	Ökad annonsering har genomförts. Huruvida kännedomen om Studiefrämjandet har ökat vet vi inte. Fler nya unika deltagare?

Administration och IT

Målsättning	Utfall
Sätta oss in i uppdateringar som kommer i våra administrativa system och lära oss nytt.	Kompetensen och kvaliteten i våra administrativa system har varit hög hos medarbetarna.

8. Ekonomiska mål och budget

Avdelningen har gjort ett plusresultat för 2024, efter flera års minusresultat. Den interna omfördelningen av statsbidraget 2024 innebar en intäktsökning med ca 375 tkr. Det ökade statsbidraget i samverkan med beslutade kostnadsbesparingar på lokaler innebar att vi 2024 kunde budgetera för ett plusresultat. Flytten från våra kontors- och verksamhetslokaler i centrala stan, till mindre och billigare lokaler på Kronan innebar stora kostnadsbesparingar på hyra samt städ- och elkostnader.

Målsättning	Utfall
Ökade intäkter kopplat till våra verksamhetslokaler.	Vi lyckades inte öka våra intäkter i våra egna verksamhetslokaler.

9. Organisationsbeskrivning

Studiefrämjandet är en ideell förening grundad på 19 medlemsorganisationer. Studiefrämjandet Norrbotten är sedan 2014 en avdelning med distriktsfunktion som leds av en verksamhetschef. Avdelningens uppgift är bl a att anordna utbildningar för våra föreningar och studiecirkelledare, arbeta med kvalitetsutveckling och att samordna den dagliga verksamheten inom avdelningen. Avdelning leds av en styrelse. Denna organisation upphör vid årsskiftet 2024 - 2025, då den nya avdelningen Studiefrämjandet Norr, omfattande Västernorrland, Jämtland-Härjedalen, Västerbotten och Norrbotten träder i kraft. Med en ny styrelse och ny verksamhetschef.

9.1 Personal

Avdelningens har haft en bemanning om fyra heltidstjänster. En verksamhetschef, som utöver personal-, lokal- och ekonomiansvar arbetat operativt med verksamhetsutveckling, ledarutbildning, projektverksamhet och kommunikation. Verksamhetschefen har innehaft en styrelseplats i Norrbottens bildningsförbund. Inom området djur och natur har det funnits en verksamhetsutvecklare, som även ansvarat för avdelningens kvalitetsarbete och ekonomiadministration samt ledarutbildning. Det har även funnits en verksamhetsutvecklare inom området musik och övrig kulturverksamhet. I båda verksamhetsutvecklartjänsterna har det ingått ansvar för våra verksamhetslokaler Hundhallen i Boden och Kulturkollektivet i Luleå. Sedan hösten 2023 har det funnits en nyinrättad tjänst som verksamhetsutvecklare/koordinator på aktivitetshuset Kubben på Hertsön, som bedrivs i projektform tillsammans med det kommunala bostadsbolaget Lulebo och Luleå kommuns kultur- och fritidsförvaltning.

9.2 Lokaler

Det har funnits ett kontor i länet, beläget på området Kronan i Luleå samt ett på aktivitetshuset Kubben på Hertsön. Utöver verksamhetslokalen Kubben som är en mötesplats för hertsöborna, har vi haft egna verksamhetslokaler Kulturkollektivet på Lövskatan, som är replokaler för musik/teater samt Hundhallen i Boden, som främst är till för hundföreningarnas folkbildningsverksamhet. Vi har även haft ett par mindre verksamhetslokaler i Föreningshuset i Kalix och Föreningarnas Hus i Överkalix.

9.3 Medlemsorganisationer

Av våra 19 medlemsorganisationer (MO) var det 12 som var aktiva i länet under 2024; Svenska Brukshundklubben, Svenska Kennelklubben, Sveriges Hundungdom, Svenska Naturskyddsföreningen, Svenska Jägareförbundet, Birdlife Sverige, Svenska turistföreningen, Friluftsrämjandet, 4H, Koloniträdgårdsförbundet, Sverok, och Sportfiskarna. Många av klubbarna/lokalföreningarna är relativt

små och folkbildningsverksamheten blir därför begränsad. Den verksamhetsmässigt största samverkansparten är Svenska Brukshundklubben.